

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

Sirkka-Liisa Seppälä 2008

Eno 14 Sahaniemi

1000000621

asuinpaikat, kivikautinen

-rauhoitusluokka 2

Sahaniemi sijaitsee Pielisjoen itärannalla, Hiirenniemen alueella, vastapäätä Pajarinniemeä, Hiirenveden pohjoisrannalla. Asuinpaikkalöytöjä on kerätty Sahaniemen ja Rantalan talojen edustojen rantavyöhykkeeltä noin 700 metrin matkalta. Paikalta on aiemmin löytynyt myös kehdonjalaksen muotoinen kirves (KM 14460).

Sijainti:

Etäisyystieto:	Enon kirkosta 6,5 km koilliseen
Peruskartta:	424206 Uimaharju
Yhtenäiskoordinaatit:	6974952 / 3664075 z: 93,00
Koordinaattiselite:	Keskikoordinaatit, GPS

Erilliskohteet muinaisjäännösalueella

KM 14460, löytöpaikat

kivikautinen

Sahaniemen venevalkamasta löytyneen kehdonjalaksenmuotoisen kuokan löytöpaikka. Paikannus Pesonen 2003. Paikalla saatetaan tarkoittaa myös 100 m kaakkoon sijaitsevaa rantaa tai Hiirenniemen kohdalla olevaa vanhaa venevalkamaa, 40 m pohjoiseen. SLS 2.10.2008.

Tutkimukset

2003 inventointi Petro Pesonen

Sahaniemen kivikautinen asuinpaikka tarkastettiin Enon inventoinnissa 14.5.2003. Mukana oli allekirjoittaneen lisäksi inventointiharjoittelija Mirva Pääkkönen. Sahaniemi sijaitsee Pielisjoen itärannalla, Hiirenniemen alueella, vastapäätä Pajarinniemeä, Hiirenveden pohjoisrannalla. Sahaniemi 37 -nimisen talon rannalta on vuonna 1951 löytynyt kehdonjalaksen muotoinen kirves (KM 14460). Esine löytyi venevalkaman rantahiekasta. Nykyään Sahaniemen talo ja muutkin Hiirenniemen talot ovat vain kesäkäytössä, kuten tapaamamme Rantalan talon vanhaisäntä kertoi. Ensimmäisenä Sahaniemessä tarkastettiin vanha löytöpaikka, venevalkama, jonka rantahietikosta löytyikin useita kvartseja. Sahaniemestä etelään päin oleva hiekkaranta ja sille sortuva hienohiekkainen rantatörmä tarkastettiin myös ja siltä löytyi kvartsin lisäksi myös keramiikkaa (varhaiskampakeramiiikkaa, Ka I:1). Samaan astiaan kuuluvista kahdesta palasta toinen löytyi rantahiekasta ja toinen törmästä, löytöpaikkojen välinen etäisyys oli noin 7 metriä. Löytöjä oli Sahaniemen talosta noin 300 metrin matkalla etelään jossa ne loppuivat hieman ennen Sahaniemen eteläkärkeä. Myös Sahaniemestä pohjoiseen oleva ranta tarkastettiin, jossa jokseenkin yhtenäinen löytövyöhyke jatkui aina Rantalan tilan saunan ja vajan pohjoispuolelle, Sahaniemestä noin 250 metriä pohjoiseen. Kokonaisuudessaan löytövyöhyke on siis Sahaniemen ja Rantalan tilojen kohdalla noin 550 metriä pitkä (löytöalue a). Löytöalueen

jälkeen pohjoisessa on noin 100 metrin katkos, jonka jälkeen löydöt alkavat taas. Löytöalueen b vyöhyke on noin 100 metriä pitkä. Tämän löytöalueen kohdalla ranta on matala eikä siinä ole kovin korkeaa törmää. Normaalisti koko löytöalue lieneekin veden alla. Sahaniemen asuinpaikka on yksi Enon laajimmista ja todennäköisesti varsinkin lähempänä Sahaniemen kärkeä paikalla on myös ehjää asuinpaikkaa komealla rantatörmällä.

2008 tarkastus Sirkka-Liisa Seppälä

Tarkastus on tehty 22.7.2008 alueen keskelle, Hiirenniemen tilalle, vanhaan venevalkamaan suunnitellun saunarakennuksen takia. Valkama on vanha rantautumispaikka ja kulkureitti vastapäiselle rannalle ja sitä on selvästi muokattu aikojen kuluessa. Venevalkamaan on maanomistajan mukaan myös tuotu runsaasti täytehiekkaa muualta Hiirenniemen alueelta. Voimakkaimmin muinaisjäännöstä kuluttaa kuitenkin Pielisjoen säännöstely, minkä takia asuinpaikka on ajoittain kokonaan veden alla. Maastotarkastuksessa käytiin läpi asemapiirrokseseen merkittyä ja maanomistajan osoittamaa rakennusala (noin 7 x 5 m), johon kaivettiin kymmenen koekuoppaa (25 x 25 x 0.40–50 m) parin metrin välein. Rantatörmän maaperä oli tasajakoista punaruskeaa hiekkaa. Kuopista ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Maastotarkastuksen perusteella esitetylle rakennussuunnitelmalle ei ole muinaismuistolain mukaista estettä. Venevalkama ja siitä pohjoiseen ja etelään jatkuva rantavyöhyke on edelleen muinaisjäännöstä. Sahaniemen länsirannalta, runsaan metrin korkuisen rantatörmän alapuolisesta hiekkaisesta rantakivikosta, viisi metriä törmästä länteen otettiin yksi pala varhaiskampakeramiiikkaa (KM 37428). Muuta muinaisjäännökseen viittaavaa löytöpaikalta ei havaittu. Löytö saattaa olla peräisin säännöstelyn kuluttamasta Sahaniemen rantatörmästä, jonka itäpuolinen metsäalue on edelleen ehjää asuinpaikkaa. Löytöpaikan koordinaatit $P = 6974703$, $I = 3664185$, $Z = 94-95$.

Kiinteistöt

45-402-0037-31

Muinaisjäännöksen eteläosa tilan kiinteistötunnus 45-402-37-31 Sahaniemi.

Rekisterilinkit

Muinaiskalupäiväkirja: KM 14460 Kehdonj. muot. k.

Muinaiskalupäiväkirja: KM 34102 Asuinpaikkalöytöjä
KM 37428, asuinpaikkalöytö

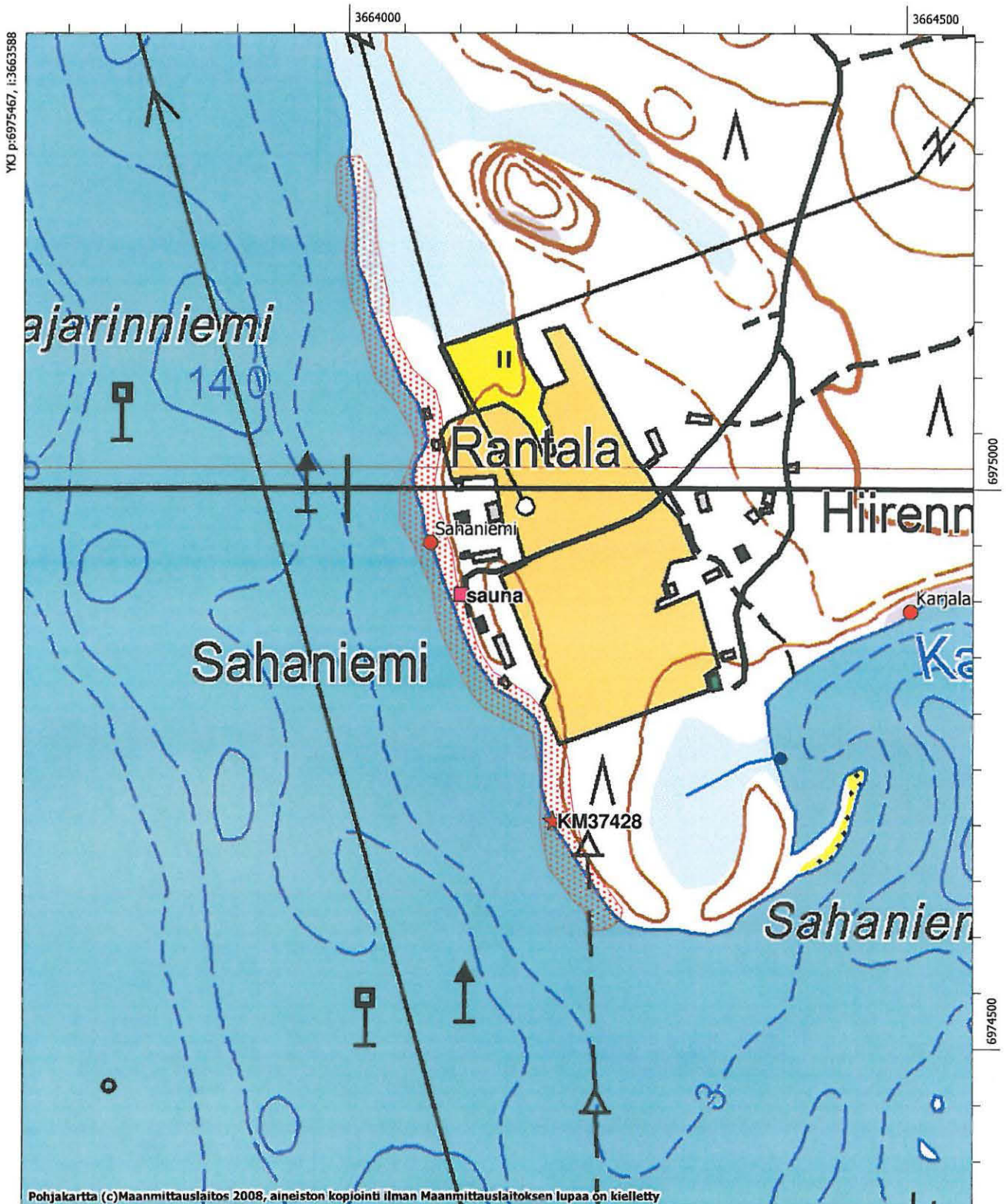
Kertomukseen liittyvät arkeologian osaston digitaalikuvat DG141:1-2

Helsingissä 24.10.2008

Sirkka-Liisa Seppälä, FL

- kiinteä muinaisjäännös, keskikoordinaatit (Museoviraston ylläpitämä muinaisjäännösrekisteri)
- ▨ muinaisjäännöksen arvioitu laajuus 2003 inventoinnin perusteella
- ★ tarkastuslöytönä talteen otettu saviastianpala KM 37428, GPS-paikannus
- suunniteltu saunan paikka, joka tarkastettu maastossa

DG141:1

Hiirenniemen talon venevalkama Pielisjoen rannassa. Saunan suunniteltu paikka vanhassa rantapenkassa lepikossa. Valkamaan tuotu hiekka erottuu vaaleana kerroksena. Rantaviivassa erottui tarkastushetkellä muutamia kvartseja, joita ei otettu talteen. Luoteesta.

DG141:2

Hiirenniemen talon venevalkama Pielisjoen rannassa. Saunan suunniteltu paikka vanhassa rantapenkassa lepikossa, taustalla näkyvään Sahaniemen taloon johtavan tieuran oikealla puolella. Pohjoisesta.